

STERKE VERHALEN VAN MENSEN MET EEN
HANDICAP • SEPTEMBER 2013 • 07

Langeafstandstolken
**Telefoneren met
een dove persoon**

Het nieuwe zorgzwaarte-instrument
**“Een goede manier
om mijn behoeften
te meten”**

SOS Superhelden
**Meer begrip,
minder medelijden**

Minister Jo Vandeurzen over het
nieuwe systeem van ondersteuning

**“Eerst de vraag,
daarna het aanbod”**

EDITO

De koers en de aankomst

Perspectief 2020 is de naam van een plan. Een ambitieus plan. Namelijk: het ondersteuningsbeleid voor personen met een beperking drastisch omgooien. Waar staat die 2020 voor? Wel, voor het jaar van het einde van die hervorming. Inderdaad, 2020 – dat duurt nog een hele poos. Daarom is het dan ook een bijzonder ambitieus plan.

Soms werkt die 2020 misleidend. Het betekent vooral niet dat er nu, in 2013, niets zou gebeuren. Niets is minder waar. Minister Jo Vandeuren geeft dat aan in het interview in deze 'st*rk'. Een voorbeeld? In 2011 werden 35% meer zorgvragen behandeld dan het jaar voordien. Worden alle zorgvragen beantwoord? Neen. Alles kan beter. Maar het is niet omdat alles beter kan, dat alles slecht is. Integendeel.

In dat interview legt de minister uit waar hij met het nieuwe beleid naartoe wil. Opgelet, voorlopig verandert er niets. Het nieuwe systeem is nog niet klaar. Dat wordt iets voor de volgende regeerperiode.

Dan stelt zich de volgende vraag. Moeten we wachten tot het nieuwe systeem in gebruik wordt genomen alvorens er u over te informeren? Het VAPH meent van niet. Neem nu een rechtstreekse tv-uitzending van een wielerskoers. Wanneer zet de wielersliefhebber zijn televisie aan? Toch niet op het moment dat de renners de aankomst bereiken, zodat hij meteen weet wie gewonnen heeft. Nee, de wielersliefhebber maakt liefst zo veel mogelijk van de koers mee. Terwijl de renners onderweg zijn, probeert hij de uitslag te voorspellen. Als we wachten om over iets te communiceren tot het helemaal concreet is, dan weerklinkt er onvermijdelijk eerst een lange, oorverdovende stilte.

Daarom wil het VAPH ook met u communiceren over het beleid in wording. Niet toevallig kreeg u de voorbije weken de folder 'Persoonsvolgende financiering' in uw bus. Een folder die u nog niet de resultaten aan de finish geeft, maar wel een juist verslag van wat we vandaag al weten, welke inspanningen er geleverd worden om de finish te bereiken.

Ook leerden we dat een monoloog doorgaans geen goede communicatie oplevert. Het VAPH luistert graag naar u. Op uw vraag vermelden we zo voortaan bij de artikels in 'st*rk' meer contactgegevens dan alleen maar de website. Zo kunt u ons beter bereiken. Want ja, wij zijn voor de dialoog.

Dany Dewulf

Algemeen Directeur VAPH

INHOUD

04 PERSOONSVOLGENDE FINANCIERING

Vraag en antwoord. Minister Jo Vandeuren over het nieuwe systeem van ondersteuning.

08 AFSTANDSTOLKEN

Telefoneren met een dove. Hoe werkt de Afstandstolkendienst?

10 SOS SUPERHELDEN

Meer begrip, minder medelijden. De ouders van kinderen met een beperking vragen meer aandacht.

11 DE DAG VAN

Dimitri Gaytant. Aan het werk op de bioboerderij.

12 KORT

14 ZORGZWAARTE-INSTRUMENT Meten om te weten.

Hoe verliepen de inschalingsgesprekken met de personen met een handicap?

16 NO SOUND FESTIVAL

Luisteren zonder oren. Muziekbeluistering bij mensen met een auditieve beperking.

18 TOEGANKELIJK VOETBAL

Buffalo's met een beperking. Het nieuwe stadion van AA Gent is een voorbeeld van toegankelijkheid.

19 SERVICE

BEDANKT EN TOT ZIENS

VAPH-collega's wuiven administrateur Laurent Bursens uit.

Laurent Bursens, administrateur-generaal van het VAPH, ging op 1 september 2013 met pensioen. Dit is louter een administratief technische aangelegenheid, want Laurent zal in feite nooit met pensioen gaan. Hij heeft een zeer boeiende en dynamische carrière achter de rug, met heel wat resultaten. Resultaten die soms onzichtbaar zijn, maar wel altijd voelbaar. Laurent is een man met een 'loopbaan', 'born to run'... Dat heeft hij altijd gedaan en zal hij altijd doen. Hij loopt statig, rustig, met zijn doordringende wolvenglimlach gericht op zijn doel. Dat doel was voor hem altijd: rechtvaardigheid – en zo zette hij zich jaren in voor personen met een handicap. Hij ging ervoor, soms controversieel, maar altijd oprecht en authentiek. Hij werkte vanuit de buik en het hart, en gebruikte zijn verstand overwegend voor het vinden van pragmatische creatieve oplossingen. Als je bij Laurent uit zijn bureau stapte, dan voelde je altijd 'yeah, let's go for it'. Hij was en is inspirerend, krachtig en volhardend. Zo iemand gaat nooit met pensioen, hij blijft bruisen en stralen in de geest en gedrevenheid van vele VAPH-collega's. We stay tuned Laurent, veel succes in je nieuwe rol!

★LAURENT BURENS. Altijd in het teken van rechtvaardigheid.

RECHTSTREEKS TOEGANKELIJK

Folder over rechtstreeks toegankelijke hulp.

Rechtstreeks toegankelijke hulp (RTH) is beperkte, handicapspecifieke ondersteuning waarvoor je

geen goedkeuring van het VAPH nodig hebt. RTH bestaat in drie vormen: begeleiding, dagopvang en verblijf. Je kan kiezen voor een van deze vormen of voor een combinatie.

Het VAPH bracht een folder uit over rechtstreeks toegankelijke hulp. Hierin vind je alle informatie over wat rechtstreeks toegankelijke hulp is, en hoe je er gebruik van kunt maken. Je kunt de folder downloaden op de site www.vaph.be (onder 'publicaties') of telefonisch bestellen via de communicatiedienst van het VAPH (02 225 85 97).

De lijst met voorzieningen die rechtstreeks toegankelijke hulp aanbieden, is te vinden op www.vaph.be onder 'wonen en opvang' > 'rechtstreeks toegankelijke hulp'.

★VAPH-STUDIEDAG. De vorige editie was een groot succes.

OP ZEKERE DAG

Nieuwe studiedag op komst.

Op zaterdag 22 februari 2014 organiseert het VAPH een evenement waarop personen met een handicap centraal staan – maar personen zonder handicap zijn evenzeer welkom. Op het event kan je via een beurs met standjes, workshops, interactieve fotosessies... kennismaken met de vele vernieuwingen in de sector. Meer informatie volgt in de decembereditie van 'st*rk', maar deze dag vrijhouden is nu al de boodschap.

ÉÉN POORT VOOR ALLE VRAGEN

Integrale Jeugdhulp start met intersectorale toegangspoort.

Op 16 september startte het pilootproject Integrale Jeugdhulp in Oost-Vlaanderen. Het project moet de samenwerking tussen de verschillende jeugdhulpsectoren makkelijker maken, onder meer voor jongeren die qua probleemgebied tussen Jongerenwelzijn en het VAPH in vallen. Vanaf 1 maart volgend jaar wordt het project over heel Vlaanderen uitgerold.

“Een belangrijke verandering voor de gebruiker is dat alle vragen voor niet-rechtstreeks toegankelijke hulp die ze normaal aan het VAPH stellen, vanaf dan via één intersectorale toegangspoort zullen verlopen”, vertelt Femke Duquet, Ankerpunt Integrale Jeugdhulp bij het VAPH. “Het VAPH oordeelt dan niet meer over de vragen en neemt geen beslissingen meer. Ook zaken die vroeger door Jongerenwelzijn werden behandeld, worden dan opgenomen door de intersectorale toegangspoort. Het VAPH zorgt nog wel voor de erkenning en subsidiëring van voorzieningen. Het VAPH ontvangt de beslissingen die genomen worden door de toegangspoort en betaalt de plaatsen die door jongeren worden ingenomen.”

Voor individuele materiële bijstand (IMB) – hulpmiddelen en aanpassingen om de sociale participatie en integratie te bevorderen zoals aanpassingen aan een woning of een wagen, of een braillelezer – blijft de rol van het VAPH wel nog groter. “De vraag hiervoor gaat naar de toegangspoort die een beoordeling maakt van in hoeverre de persoon een handicap heeft. Beantwoordt deze aan de voorwaarden om hulp te krijgen, dan gaat de vraag voor IMB naar het VAPH, dat deze behandelt binnen de provinciale afdelingen. Gebruikers die hun erkenning als persoon met een handicap voor 16 september al hebben gekregen, kunnen hun vraag voor IMB wel nog rechtstreeks aan het VAPH stellen.”

COLOFON

Driemaandelijks magazine van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap

Coverfoto: Jan Locus • Verantwoordelijke uitgever: Dany Dewulf, Sterrenkundelaan 30, 1210 Brussel • Redactie & realisatie: Roularta Custom Media – www.roulartacustommedia.be • Concept, hoofdredactie en coördinatie: Ben Herremans • Vormgeving: Natalie Moutton • Eindredactie: Gerda Waeyaert • Het VAPH is een Intern Verzelfstandigd Agentschap (IVA) binnen de Vlaamse overheid • Een abonnement is gratis. Contacteer de communicatiedienst: VLAAMS AGENTSCHAP VOOR PERSONEN MET EEN HANDICAP • Sterrenkundelaan 30, 1210 Brussel • Tel. 02 225 85 97 • Fax 02 225 84 05 • informatie@vaph.be • www.vaph.be

“Het nieuwe systeem is ambitieus maar beheersbaar”

Mensen met een handicap mogen zich in de volgende legislatuur aan een drastische hervorming van het ondersteuningssysteem verwachten. Minister Jo Vandeurzen wil iedereen met een ondersteuningsbehoefte een basisforfait (trap 1) geven. Als dat niet volstaat, kun je een hoger bedrag aanvragen. “In trap 2 zal je niet meer – zoals nu – moeten wachten tot er een plaats vrijkomt, want je hebt het geld om zorgverlening te kopen zelf in handen”, zegt de minister in een gesprek met st*rk.

TEKST ERIC BRACKE
PORTRETFOTO JAN LOCUS

JO VANDEURZEN. “Het oude systeem zou onbetaalbaar worden.”

W e zitten twintig hoog in het kantoortje van de minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Minister Jo Vandeurzen (CD&V) tuurt tijdens het interview geregeld naar een onbestemd punt in de verte. Maar tijd om te dromen, gunt hij zichzelf niet. “We willen nog tijdens deze legislatuur bij decreet vastleggen hoe de ondersteuning in Vlaanderen in de toekomst wordt toegerekend. Het decreet tekent de contouren

van het systeem uit en zegt hoe we de middelen gaan besteden. Maar de operationalisering, met de bedragen en de precieze procedures, is een zaak voor de volgende regering.”

Kunt u de inhoud van dat decreet wat meer toelichten?

Jo Vandeurzen: “Het voorontwerp van decreet bepaalt dat als iemand een erkende handicap heeft en er is een vast-

gestelde ondersteuningsnood – twee voorwaarden die nu ook gelden voor toegang tot VAPH-steun – die persoon in ieder geval recht heeft op een basisondersteuningsforfait. Met dit forfait, trap 1, kan de persoon in kwestie een aantal niet-medische zorgkosten financieren. Het gaat om allerlei diensten, van tolken tot dienstencheques, of bij kinderen bijvoorbeeld de financiering van opvang. Over de besteding moet je geen verantwoording afleggen, je moet dus geen bewijsstukken van uitgaven voorleggen. Het is een vorm van zorggarantie op een basisniveau.”

Wat als dit bedrag niet volstaat?

Vandeurzen: “Als de persoon of de ouders menen dat de ondersteuningsnood groter is dan het forfait, is er nog trap 2. De aanvrager maakt dan een ondersteuningsplan op waaruit blijkt wat de ondersteuningsnood is. Daarmee bedoelen we de handicapspecifieke ondersteuning door diensten of voorzieningen waarvoor je toelating van het VAPH nodig hebt. In het plan staat dus wat de aanvrager wil, welke ondersteuningsnood het eigen netwerk en reguliere diensten zullen invullen en wat extra nodig is aan handicapspecifieke ondersteuning. De diensten ondersteuningsplan (DOP) kunnen helpen bij de opmaak van dit plan. Op basis hiervan

geeft een regievorm zijn zegen. Als het dossier goedgekeurd wordt, kan je ondersteuning krijgen in twee vormen: een cashbudget of een voucher. Beide combineren kan ook.”

Een voucher? Wat is dat?

Vandeurzen: “Noem het een ticket waarmee je naar de aanbieder van handicap-specifieke zorgen of diensten van je keuze kan stappen. Je maakt met die aanbieder een overeenkomst. Hij staat in voor zorgcontinuïteit en neemt de paperassen voor zijn rekening. Daar hoeft je met een voucher dus geen zorgen over te maken.”

ACHTERAAN IN DE RIJ

Meer staat er niet in het decreet?

Vandeurzen: “Toch, er is een belangrijk derde element, namelijk dat de regering bij de start van de legislatuur het groeipad van de middelen in trap 2 moet vastleggen. De regering ontwikkelt dus een meerjarenbudgetlijn, wat trouwens in deze legislatuur ook al het geval was.”

Wat als mijn aanvraag voor trap 2 niet wordt goedgekeurd?

Vandeurzen: “Dan hebt je nog altijd recht op het basisforfait. De beslissing over de toegang tot trap 2 zal in handen lig-

“ JE KRIJGT EEN RUGZAK DIE JE NIET MEER MOET AFLEGGEN OP DE DAG DAT JE MEERDERJARIG WORDT.

gen van een of andere vorm van zorgregie. Maar anders dan nu zal deze instantie niet moeten kijken of er ergens in een voorziening een plaats beschikbaar is, maar op een geobjectiveerde manier nagaan of er middelen beschikbaar zijn om je een voucher of cashbudget toe te kennen. Daarmee sluit je zelf een akkoord met een zorgaanbieder.”

“Nog een belangrijke wijziging is dat je in trap 2 een rugzak krijgt die je niet meer moet afleggen op de dag dat je meerderjarig wordt. Die breuk is er dan niet meer. Achteraan in de rij gaan staan voor volwassenenondersteuning hoeft niet meer, maar de omvang en de inhoud van de rugzak worden wel afgestemd op de ondersteuningsnood van het moment.”

*HULP OP MAAT. “Het nieuwe systeem is een uitdrukkelijke waardering voor wie zorg opneemt.”

Blijft de kans niet bestaan dat er voor mijn zoon of dochter met een handicap in een dagcentrum geen plaats zal zijn?

Vandeurzen: “Wel, misschien is dat dagcentrum door zijn infrastructuur beperkt. Maar de directie kan in elk geval niet meer zeggen dat ze niet worden gefinancierd voor bijkomende plaatsen, want je beslist zelf hoe je jouw budget wilt besteden of waar je jouw voucher wilt inzetten. Dat is het verschil met vroeger. We gaan ervan uit dat voorzieningen en diensten daar zullen op inspelen met een kwalitatief aanbod waar ouders en mensen met een handicap op afkomen. Het aanbod zal flexibeler worden en men zal maatwerk als troef uitspelen naar de zorgvragers.”

Verandert er ook iets aan de aanvraag van hulpmiddelen of staat dit los van de hervorming?

Vandeurzen: “Daar verandert er niets, de individuele materiële bijstand blijft bestaan zoals hij is. Of je nu op trap 1 of trap 2 zit, je kunt steun voor hulpmiddelen aanvragen zoals vroeger. Ik denk dan aan aanpassingen aan de wagen of een aangepaste computer voor iemand die blind is.”

VERSCHEURENDE KEUZES

Sommige mensen beschikken over een persoonlijke-assistentiebudget om thuis zelfstandig te kunnen wonen. Welke gevolgen heeft het nieuwe systeem voor hen?

Vandeuren: “Het is uiteraard niet de bedoeling dat er geweldig veel verandert voor mensen die nu al een persoonsvolgende financiering genieten. Maar hoe ze concreet zullen inschuiven in het systeem, moet in de uitvoeringsbesluiten worden geregeld. Uiteraard zal men daarbij continuïteit nastreven. Dat is niet het grote punt.”

“De omwenteling zit in de manier waarop wij dat aanbod organiseren. Daar zullen zich grote veranderingen voordoen, omdat er een heel andere dynamiek tot stand zal komen. De omschakeling naar het nieuwe systeem zal uiteraard ook niet van de ene dag op de andere plaatsvinden. Het is een niet te onderschatten oefening in zorgvuldigheid. De stabiliteit van voorzieningen en diensten mag niet in gevaar komen. En natuurlijk moeten ook de personen met een beperking kunnen rekenen op continuïteit.”

Een heikel punt in het huidige systeem is de regionale prioriteitencommissie (RPC). Zij bepalen welke dringende zorgvraag voorrang krijgt. Behouden RPC's hun rol in het nieuwe systeem?

Vandeuren: “Er zal hoe dan ook altijd een vorm van zorgregie nodig zijn. Maar we kunnen wel de organisatie ervan verbeteren. Een belangrijk nieuw element is het ondersteuningsplan. Dat maakt de situatie voor het RPC helderder, de leden

kunnen zich inleven in de situatie van de aanvrager.”

“Ondertussen werken we verder aan de kwaliteitsverbetering van de zorgregie. Momenteel zijn de gebruikers, die samen met de verwijzers en de voorzieningen vertegenwoordigd zijn in de RPC, niet gelukkig met de situatie. Ze vinden dat ze door de grote beperkingen te vaak ver-

slissing bezwaar mogelijk is. Dat is een belangrijk juridisch element van het verhaal, waar we nu mee bezig zijn. Een van de vragen van de gebruikers is ook of het mogelijk is het traject te volgen via mijn.vaph.be (via dit internetadres kan men met een elektronische identiteitskaart zijn eigen VAPH-dossier raadplegen, nvdr).”

“ER ZAL ALTIJD EEN VORM VAN ZORGREGIE NODIG ZIJN. MAAR WE KUNNEN WEL DE ORGANISATIE EN DE KWALITEIT ERVAN VERBETEREN.”

scheurende keuzes moeten maken. Maar het zal in de commissie in de toekomst niet meer gaan over een plaats in deze of gene voorziening, wat de druk toch zal verlichten.”

“Toch zullen ook in de nieuwe situatie, zelfs met budgetten die jaarlijks groeien, keuzes nodig blijven. Ik denk dat ook de gebruikers vinden dat dit moet gebeuren via dit model, met een soort dialoog tussen de verschillende stakeholders. Je kan dat niet alleen aan de administratie overlaten. Maar de motivatie van de beslissingen moet duidelijker zijn en we moeten uitklaren of tegen die be-

Is dat een haalbare kaart, denkt u?

Vandeuren: “De bedoeling is toch om mijn.vaph.be, dat nu een passieve consultatiemogelijkheid biedt, dynamischer te maken, zodat je ook de besluitvorming rond je dossier kan volgen. We zijn nu met de gebruikers bezig om een project daarrond op te starten om te onderzoeken of het mogelijk is om de zorgvrager zelf dingen te laten toevoegen aan zijn dossier.”

WE DOEN MEER MET MINDER

Past het decreet ook in een bredere kijk op welzijn?

FOLDER Dat is duidelijk

De Vlaamse regering werkt ook aan een nieuwe manier om de ondersteuning voor personen met een handicap te betalen. Dat systeem heet ‘persoonsvolgende financiering’. Opgelet, dat nieuwe systeem is nog niet klaar. Het wordt dus nog niet gebruikt. Voorlopig verandert er voor jou dus nog niets.

Maar de media hebben wel al veel aandacht aan het nieuwe systeem besteed. Die persberichten waren niet allemaal even duidelijk, en de informatie niet altijd even correct. Daarom heeft het VAPH een folder uitgebracht onder de titel: ‘Meer ondersteuning op maat voor personen met een handicap: er wordt aan gewerkt – informatie over persoonsvolgende financiering’. Met die folder wil het VAPH correcte informatie aanbieden, duidelijkheid scheppen en een aantal vragen beantwoorden.

Je kan de folder bestellen via www.vaph.be (onder ‘publicaties’) of telefonisch via de communicatiedienst van het VAPH (02 225 85 97).

Vandeuren: “Ongetwijfeld. We maken een belangrijke omslag van een aanbodgefinancierd systeem naar een vraaggestuurd systeem. Dat was trouwens aangekondigd in het plan Perspectief 2020. Het past in de bredere trend om mensen die geconfronteerd worden met beperkingen, ondersteuning op maat te bieden, zodat ze zo lang mogelijk in hun thuissituatie verzorgd kunnen worden. Het is nu ook het juiste moment omdat de Vlaamse overheid met de zesde staats-hervorming in grote lijnen ook de *long term care* tot haar bevoegdheden kan rekenen. Daarin past ook de handicap-specifieke ondersteuning.”

Het nieuwe systeem zou ook meer waardering tonen voor het netwerk. Klopt dat?

Vandeuren: “De creatie van een basisondersteuningsforfait is natuurlijk een signaal naar al die mensen van het netwerk die instaan voor de zorg. Het is een uitdrukkelijke waardering voor wie zorg opneemt voor een persoon en in die zin is het een stimulans voor de vermaatschappelijking van de zorg. In het oude systeem moest je toch nog altijd wachten op een prioritering via de regionale prioriteitencommissie. Met het basisforfait is dat niet meer het geval.”

Er is sprake van meer zorgcontinuïteit, maar wat als mensen beginnen te shoppen, van de ene aanbieder naar de andere?

Vandeuren: “Je draagt je rugzak ongeacht je leeftijd, wat zorgcontinuïteit garandeert. En als mensen inderdaad van de ene aanbieder naar de andere gaan, hoeft dat geen ramp te zijn voor de zorgcontinuïteit. Gegevensdeling tussen de zorgverstrekkers, weliswaar met inachtneming van het beroepsgeheim en na toestemming van de betrokkene, kan daaraan verhelpen. Precies daarom hebben we ook het decreet gegevensdeling voorbereid en de ICT-toepassingen in de Vlaamse zorg aangezwengeld. De puzzelstukken voor een vlotte en veilige gegevensdeling in functie van de zorgcontinuïteit liggen klaar. Maar het zal zo’n vaart niet lopen met dat shoppen. Ik ga ervan uit dat de aanbieders zich op een dynamische manier zullen organiseren. Voor een aanbieder wordt het heel belangrijk

★ONDERSTEUNING. Meer vanuit de vraag dan vanuit het aanbod.

dat hij kwaliteit biedt en garant staat voor continuïteit. We zien nu al dat meer flexibiliseren tot een efficiëntere inzet van de middelen leidt. We doen nu veel meer met minder middelen dan jaren geleden.”

Kunt u die efficiëntie staven met cijfers?

Vandeuren: “Jazeker, met de gestegen middelen beantwoordden we meer zorgvragen dan verhoudingsgewijs te verwachten was. In 2011 behaalden we een record met 35% meer behandelde zorgvragen dan het jaar ervoor. Nu, we weten ook dat de vraag zal blijven stijgen, daar hebben we weinig vat op. Door de kwaliteit van de zorg verlengt ook bij personen met een handicap de levensduur voortdurend, waardoor zij langer een beroep doen op ondersteuning, waardoor de groep vergroot. En we zien ook dat er nieuwe handicaps omschreven en erkend worden die vroeger niet bekend waren.”

RADICALE STAP VOORUIT

Valt de voortzetting van het oude systeem duurder uit dan het nieuwe systeem?

Vandeuren: “Er is een breed gedragen inzicht dat zorggarantie en een vraaggestuurd beleid in het oude systeem

geen perspectief bieden. Het zou totaal onbetaalbaar worden en bovendien zou je nooit je ultieme doelstelling bereiken. Daarvoor moet je het systeem zelf wijzigen. Het nieuwe systeem is gebaseerd op positieve en negatieve ervaringen van buitenlandse modellen. We vonden een evenwichtig compromis met zorggarantie voor iedereen met ondersteuningsnood en een uitgesproken persoonsvolgend systeem voor wie meer dan een basisforfait nodig heeft. Het is een ambitieus compromis waarin we een radicale stap vooruit doen, maar dat financieel beheersbaar blijft.”

“De omschakeling zal niet vanzelf gaan, maar we hebben de voorbije jaren al fundamenteel voor het nieuwe systeem gebouwd. We hebben de toekenning van de persoonlijke-assistentiebudgetten in het geheel van de zorg geïntegreerd. We hebben de diensten ondersteuningsplan op poten gezet, die nu door velen als cruciaal worden beschouwd. Ook de creatie van multifunctionele centra, waardoor voorzieningen veel flexibeler hun middelen kunnen inzetten, is in deze legislatuur gebeurd. En we hebben op het vlak van ICT mijn.vaph.be ingevoerd. Allemaal basisvoorwaarden om een dergelijke ingrijpende wijziging van het systeem met succes door te voeren.” ★

“Goedemorgen, met Filip”, zegt een vrouwenstem

Een telefoongesprek met een dove persoon. Het lijkt niet evident, en precies dát wil de Afstandstolkendienst veranderen. St*rk nam de proef op de som en interviewde de doof geboren Filip Verstraete (46) over dit initiatief en het belang ervan voor dove mensen. Na de wat moeizame technische start – het project zit nog in een experimenteerfase – verliep het gesprek perfect.

TEKST ROELAND KORTLEVEN
FOTO MARC WALLICAN

Vrijdagochtend, 9 uur. Enkele dagen vooraf regelde ik via e-mail een interview met Filip Verstraete, coördinator van de Federatie van Vlaamse DovenOrganisaties (Fevlado). Een beetje zenuwachtig draai ik zijn nummer en hoor ik de boodschap: “Er is nog geen afstandstolk beschikbaar.” Een technische strubbeling blijktbaar door een recente update van de servers. Gelukkig is het euvel na enkele minuutjes opgelost. Ineens hoor ik een vriendelijke vrouwenstem: “Goedemorgen, met Filip!” Het duurt enkele seconden voor ik goed beseft hoe dit gesprek verloopt. Ik stel een

ik praat intens en direct met iemand die nog nooit iets heeft gehoord en opgroeide in een taal die ik niet ken. Daar kan geen e-mailverkeer of chatsessie tegenop.

KANSEN OP DE ARBEIDSMARKT

Maar nu genoeg over mijn gevoelens en de technische kant van ons telefonisch interview, het verhaal van Filip telt. “Dit project betekent voor ons doven een gigantische stap voorwaarts”, zegt hij. “Omdat ik doof geboren ben, heb ik het moeilijk met de Nederlandse geschreven taal. Via Teletolk – waarbij ik mijn boodschap intik – verloopt een gesprek tot

lefoongesprek. “We kunnen het ook gebruiken om gesprekken face to face te voeren”, vertelt Filip. “In dat geval neem ik een tablet of smartphone mee. De afstandstolk ziet mijn gebaren en vertaalt direct mijn verhaal. De omgekeerde weg geldt voor het gesproken antwoord van de persoon voor mij. Zo kan ik zonder live tolk gesprekken voeren met de dokter, de ambtenaar op het gemeentehuis of mijn baas op het werk. Deze dienstverlening maakt ons meer onafhankelijk en geeft dove mensen extra kansen op de arbeidsmarkt. Voorbeelden uit het buitenland bewijzen dat de werkloosheid onder doven daalt dankzij deze technologische innovatie.”

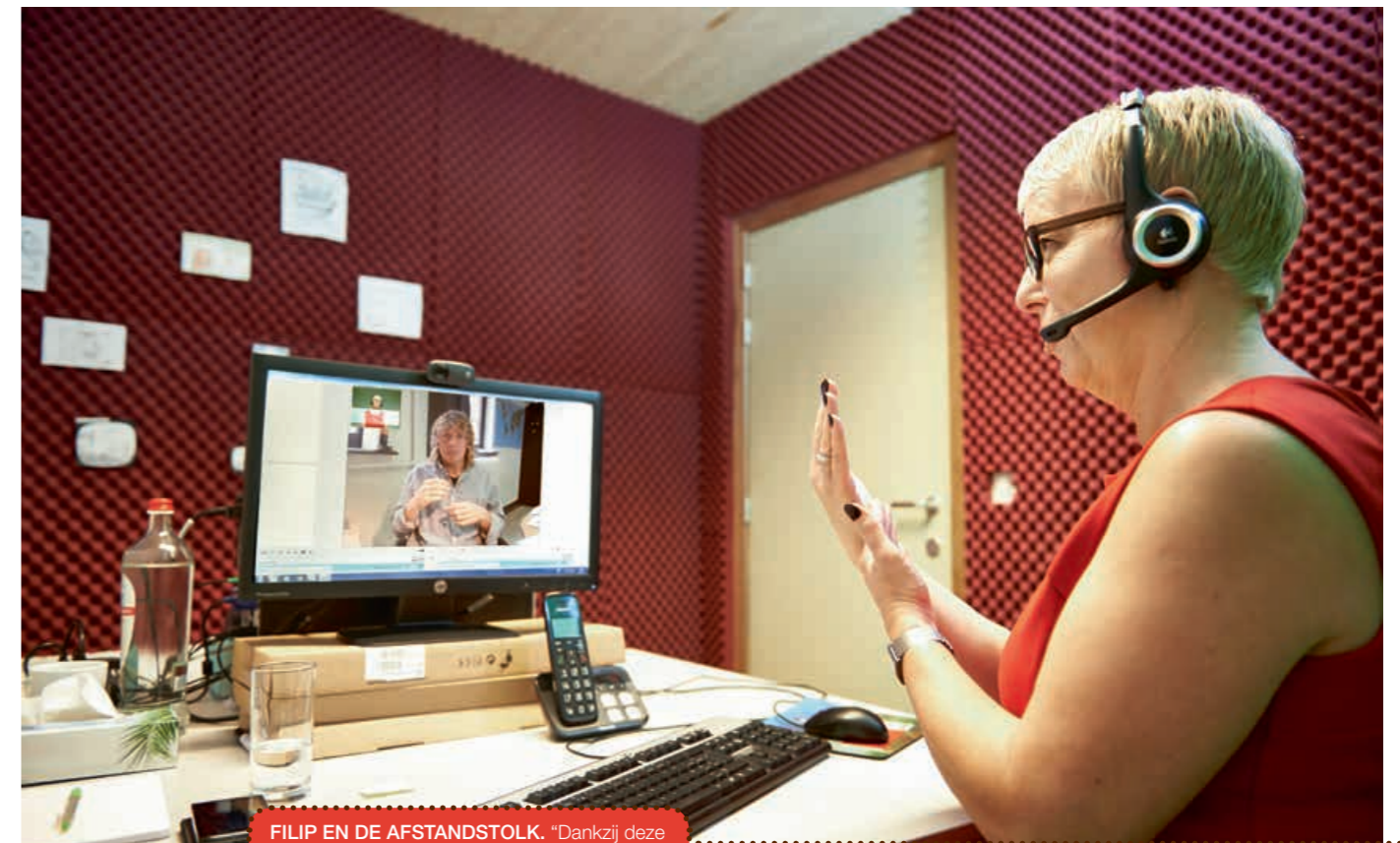
VECHTEN VOOR GEHOOR

Toch liggen er nog enkele struikelblokken vooraleer het systeem volop kan renderen. “We hebben een voldoende snelle en betrouwbare internetconnectie nodig. De verbinding verloopt bijna alleen vlot met wifi. Al te vaak zien we dat openbare diensten hun wifi beveiligen. Als het draadloos netwerk dan toch wordt opengesteld, matcht dit dikwijls niet met de software waarop de Afstandstolkendienst draait. Momenteel ben ik volop bezig om de overheid te overtuigen zodat hun systeembeheerders hier oog voor hebben en de nodige technische aanpassingen uitvoeren. Als kleine groep moeten we veel inspanningen leveren om figuurlijk

zeven keer langzamer en met veel minder nuances. Via de Afstandstolkendienst daarentegen praat ik als het ware in mijn moedertaal en kan jij als horende mij volledig verstaan. Dit project neemt gigantisch veel barrières weg waarop wij als dove mensen voortdurend stoten. Het geeft ons maximale kansen om volwaardig deel te nemen aan de samenleving.” De Afstandstolkendienst werkt niet alleen in de opstelling waarbinnen dit interview plaatsvindt, met name een klassiek te-

“**IK BEN NIET GEHANDICAPT OF ONGELUKKIG, IK BEN GEWOON ANDERS.**”

vraag door de telefoon aan de afstandstolk, zij vertaalt mijn zinnen simultaan in Vlaamse gebarentaal. Via een webcam ziet Filip wat ik vraag en antwoordt hij met gebaren. De tolk vertaalt de gebaren van Filip en vertelt me wat hij zegt. Zoals ik het hier neerpen, lijkt het omslachtig, maar dat is het helemaal niet. Het gesprek loopt bijzonder vlot en aangenaam. Zo goed zelfs dat ik amper merk dat er telkens een dubbele vertaalslag gebeurt. Er gebeurt zelfs een stukje magie:

FILIP EN DE AFSTANDSTOLK. “Dankzij deze dienst praat ik als het ware in mijn moedertaal.”

gehoor te krijgen.” Ook het VAPH bekijkt momenteel welke technische aanpassingen noodzakelijk zijn.

LIFTERS OP DE VLUCHT

Mensen overtuigen, het lijkt wel de levensmissie van Filip Verstraete. “Mijn persoonlijke levensdoel vertrekt vanuit hoe ik mezelf zie. Ik ben niet gehandicapt of ongelukkig, ik ben gewoon anders. En daar ben ik zelfs trots op. Het enige spijtige: door mijn anders-zijn blijf ik – net als elke andere dove mens – in onze dagelijkse maatschappij uitgesloten van heel wat zaken. En dat wil ik veranderen. Alles begint bij de bewustwording van horenden over wat het betekent om doof te zijn.” Filip vertelt een anekdote die illustreert wat hij bedoelt. “Als automobilist neem ik geregeld lifters mee. Op een keertje stapte een jong koppeltje in. Op een briefje schreef ik dat ik doof was, maar dat ze welkom waren in mijn auto. Geschrokken stapten ze meteen uit en liepen ze weg. Op zich vond ik dat jammer – vooral voor hen, want ze hadden geen lift meer –, maar ik begrijp het ergens wel. Zij leerden nooit om met dove mensen om te gaan. Anderzijds nam ik ook al mensen mee met wie ik in de auto heel wat lol had. Met wat mimiek en lichaamstaal kom je samen al heel ver.”

MENSEN ZONDER NUMMER

Filip wendt zijn overtuigingskracht niet alleen aan om horenden te overtuigen. Ook binnen de dovengemeenschap is er nog heel wat sensibilisering nodig om de Afstandstolkendienst bekend te maken. “Dove mensen hebben geen telefooncultuur, simpelweg omdat dit medium tot voor kort voor hen geen nut had. Alle twintig landen waar een gelijkaardig systeem bestaat, kenden een trage start. Eenmaal de dienst op dreef kwam en dove mensen het frequent gebruiken, werd het voor hen al snel onmisbaar. In Canada stopte de overheid na een proefperiode met de dienst. Je kan je voorstellen tot welke drama’s en frustraties dit leidde. Eerst geef je kansen, nadien neem je deze opnieuw weg. Samen met alle dove Vlamingen koester ik dan ook de hoop dat de Vlaamse overheid bij het einde van dit proefproject eind 2014, structurele subsidies toekent en de gebruiksuren verder uitbreidt. Nu werkt de dienst alleen op werkdagen tijdens de kantooruren.”

BELLEN NAAR MIJN LIEFJE

Ten slotte wijst Filip me nog op de enorme kansen die deze moderne technologie aan doven biedt. “Ook mijn beide ouders waren doof. Zij hadden niets om te communiceren en waren voor al-

les afhankelijk van familie en kennissen. Privacy bestond voor hen niet. Als ikzelf als jonge snaak met mijn vriendinnetje wilde afspreken, schreef ik een brief en wachtte ik dagenlang op het antwoord. Mijn leeftijdsgenoten namen gewoon de telefoon en belden hun liefje op. Dit prachtige systeem geeft mijn drie dove kinderen dezelfde kansen én daar hebben ze gewoonweg recht op.” ✨

INFO & CONTACT

Fevlado
Stropkaai 38
9000 Gent
09 224 46 76
info@fevlado.be
www.fevlado.be

Vlaams Communicatie Assistentiebureau voor Doven (CAB)

Dendermondesteenweg 449
9070 Destelbergen
09 228 28 08
Sms 0473 92 33 11 (kantooruren)
tolkaanvraag@cabvlaanderen.be
onderwijs@cabvlaanderen.be

De helden vragen hulp

Ouders van een kind met een beperking hebben naast de opvoeding van hun kroost nog heel wat andere taken die veel energie of zelfs bovenmenselijke inspanningen vragen. Daarom lanceert de Katholieke Vereniging Gehandicaptten (KVG) een campagne met de slogan 'SOS Superhelden'.

TEKST HENK MALYSTER
FOTO KRISTOF PATTYN

*SOS SUPERHELDEN. De affiche van de campagne.

*ANNELIES EN EMILE. "Belangstelling doet deugd."

De campagne 'SOS Superhelden' van de Katholieke Vereniging Gehandicaptten (KVG) wil bij het ruime publiek meer begrip en aandacht vragen voor ouders van kinderen met een beperking. Naast de dagelijkse besloeringen moeten die ouders heel wat tijd besteden aan administratie, doktersbezoeken of aangepaste zorg die verband houdt met de beperking van hun kind.

ONWENNIG EN ONWETEND

Annelies, moeder van Emile, vindt de campagne alvast een goede zaak: "Mijn man en ik voelen ons wel niet heldhaftig. We zijn het intussen gewoon en staan bijna niet meer stil bij onze dagtaak. Emile begrijpt heel veel maar hij kan niet praten. Het vraagt een grote inspanning om uit te zoeken hoe hij zich kan uitdrukken. Niet iedereen kan daarmee omgaan. Als ik met Emile ga winkelen, krijg ik soms vreemde reacties. Hij lacht veel en is heel enthousiast. Dat trekt andere kinderen aan maar de ouders roepen hen dan terug."

Veronique Michel van KVG treedt haar daarin bij. Mensen lopen blijkbaar nog te vaak met een boog om gezinnen met een kindje met een beperking heen. Uit onwetendheid of onwennigheid. "We willen dat mensen spontaan de stap zetten om een babbeltje met hen te slaan aan de schoolpoort, zoals je met iedereen zou doen. Of uit te nodigen voor het straatfeest."

LEVE EEN LUISTEREND OOR

Maar ook de strafste superheld heeft wel eens een mindere dag of moet de batterijen weer eens kunnen opladen. Helpende handen van burens, vrienden, familie, collega's zijn dus meer dan welkom. "Zelfs een luisterend oor en oprechte belangstelling doet deugd", verduidelijkt Veronique Michel. "Dat wil de campagne ook belichten." Annelies en haar man kunnen gelukkig op hulpvaardige ouders en vrienden rekenen. Omdat Emile moeilijk met zijn omgeving kan communiceren, is het echter niet

**GEWOON
WAT OPRECHTE
BELANGSTELLING KAN
ENORM DEUGD DOEN.**

evident om een beroep te doen op anderen. "Op zich is dat ook niet nodig", vertelt Annelies. "Iets meer begrip en minder medelijden zijn voldoende voor ons." *

INFO & CONTACT

www.kvg.be/sossuperhelden
KVG West-Vlaanderen
Ardooisesteeweg 73
8000 Roeselare
051 24 88 06
carlo.depreytere@kvg.be
www.kvg.be

"Ze zorgen dat het nooit te moeilijk wordt"

Elke donderdag werkt de 37-jarige Dimitri Gaytant een halve dag op de bioboerderij van De Lochting vzw in Roeselare. Hij maakt er de biologische groentepakketten van BioBello klaar die later naar de mensen en winkels worden vervoerd.

TEKST BARBARA VANDENBUSSCHE
FOTO KRISTOF PATTYN

DIMITRI. Aan het werk op de bioboerderij.

BioBello is een werkproject voor mensen met een beperking. Weeklijks verdeelt het de biogroenten- en fruitpakketten van Julienne, die worden samengesteld door Lochting-Dedrie. BioBello zorgt voor het verwerken van de bestellingen, het klaarmaken van de pakketten en het afleveren op de verschillende afhaalpunten.

"Elke donderdag begin ik om halfnegen met werken", vertelt Dimitri Gaytant. "Daarna heb ik even pauze, en dan werken we opnieuw tot twaalf uur. Voor mijn werk steek ik groenten in zakken, die ik dan moet wegen. Nadien gaan die zakken in grotere bakken, en daarbij moet ik tellen hoeveel er van alles in zit. We hebben ook kaartjes die mee in de zakken moeten. Daar staat op wat er precies in zit en hoeveel. Er zijn heel wat verschillende groenten die meegaan: aardappelen, prei, wortelen, ajuin enzovoort. Alles samen verpak ik zo'n honderd zakken aardappelen per dag."

VROEG UIT DE VEREN

Dimitri doet zijn werk graag. "Op woensdag moet ik vroeg gaan slapen, want op donderdag moet ik er ook vroeg uit, maar ik vind het nog altijd even fijn. Ik werk altijd in de loods. Soms krijg ik wat hulp om te tellen hoeveel er precies in de bakken zit. Zelf mag ik geen dingen opheffen, omdat ik last heb van mijn rug, maar andere mensen doen dat voor mij. Ik werk hier nu opnieuw een jaar, nadat ik een tijd

thuis heb moeten blijven na een operatie. Daarom mag ik nu niets meer optillen en daar let ik goed op. Als ik gedaan heb met werken, komt mijn papa me halen met de auto. Ik woon hier vlakbij. In de namiddag ga ik dan naar huis, waar ik me nog wat rustig bezighoud. Met de Wii spelen bijvoorbeeld, dat doe ik graag."

**WE KUNNEN HEEL
VEEL WERK VERZETTEN,
TERWIJL HET TOCH NIET
TE ZWAAR IS.**

PLEZANTE GROEP

De collega's vallen mee, vindt Dimitri. "Ik werk hier in een gezellige groep. Sommigen van hen ken ik van in het dagcentrum waar ik vroeger verbleef. Op donderdag werken we hier met twaalf man. Ook met Dirk, de baas, kom ik goed overeen. Onlangs verjaarde Eline en ze heeft getraakteerd. Tijdens de pauze konden we dus lekkere wafels eten. Ik zou hier heel graag blijven werken, omdat we wel veel werk kunnen verzetten, terwijl het toch niet te zwaar is. Toen ik hier net begon, kreeg ik heel veel steun, zodat het nooit te moeilijk werd." *

KORT

Volgens Willy...

Een boekenreeks over en voor personen met een verstandelijke beperking? Waarom bestaat dat (nog) niet? dacht Johan Engels. Het bleef niet bij denken.

Tot kort geleden kregen personen met een verstandelijke beperking enkel kinder- en jeugdboeken voorgelezen. Voortaan bestaat er ook een boekenreeks op maat van dit doelpubliek. "M'n boeken gaan over volwassen personen met volwassen ervaringen", vertelt Johan Engels. "Hun verstandelijke mogelijkheden zijn dan wel beperkt, maar dat betekent niet dat zij niet geconfronteerd worden met het echte leven en allerlei levenschte ervaringen opdoen zoals jij en ik." De auteur heeft als leefgroepbegeleider 25 jaar ervaring opgebouwd in het begrijpen van de leefwereld van mensen met een verstandelijke beperking. "Onderwerpen zoals verliefd zijn, vriendschap, privacy, leven in groepsverband, afscheid nemen van een dierbaar iemand..., ze komen allemaal in m'n boeken aan bod. Het zijn verhalen die uit het leven gegrepen zijn en waarin zij zich kunnen herkennen. Meer zelfs, deze boeken kunnen een aanzet zijn om hun gevoelens bespreekbaar te maken. En op die manier zijn ze ook een werkinstrument voor hun ouders en begeleiders."

INFO & CONTACT

www.volgenswilly.be -
engelsjohan@telenet.be of
johan.engels@sig-net.be
09 218 83 46

's Avonds, in het museum

De Brusselse Museumraad organiseert elke donderdagavond van het najaar nocturnes in telkens zes à zeven musea. Die zullen ook voor slechtziende en blinde personen toegankelijk zijn.

Pieter Van der Gheynst van de Brusselse Museumraad: "Wij schakelen vrijwilligers in die tijdens deze nocturnes onze bezoekers met een visuele beperking zullen begeleiden. Onze vrijwillige gidsen hebben een speciale opleiding gekregen en kunnen onze tentoonstellingen op een boeiende manier toelichten. Want daar is het ons in de eerste plaats om te doen: ervoor zorgen dat iedereen het nachtelijk bezoek aan onze musea als een interessante ervaring beleeft."

INFO & CONTACT

www.nocturnesvandebrusselsemusea.be -
www.brusselsemusea.be
Brusselse Museumraad, Koningsgalerij 15,
1000 Brussel - 02 512 77 80

"Ik G-sport. Da's mijn talent!"

Parantee vzw lanceert een nieuwe campagne met een nieuwe videoclip.

Parantee is een Vlaamse sportfederatie die een duurzaam sportaanbod organiseert voor mensen met een fysieke of verstandelijke beperking. Deze federatie heeft een filmpje gemaakt om zo veel mogelijk mensen met een handicap aan het sporten te krijgen. Want sporten maakt je hoofd leeg en doet je openbloeien.

In het filmpje zie je acteur Dimitri Leue en verschillende personen met verschillende soorten handicaps. Zij tonen elk op hun manier hoe zij hun beperking overwonnen en dankzij sport de kwaliteit van hun leven konden verbeteren.

INFO & CONTACT

Parantee - Huis van de Sport,
Zuiderlaan 13, 9000 Gent
09 243 11 70
info@parantee.be
www.parantee.be

Op toer met het openbaar vervoer!

Met het project 'Op toer met het openbaar vervoer' willen de leerkrachten van het buitengewoon secundair onderwijs Berkenbeek in Wuustwezel hun leerlingen wegwijzen maken in het openbaar vervoer.

*PRO OPENBAAR VERVOER.
Minister Smet met de leerlingen van Berkenbeek.

Op 24 mei kwamen de leerlingen van Berkenbeek samen op het Provinciehuis in Antwerpen. Elk van hen was er met het openbaar vervoer gekomen om er Pascal Smet (Vlaams minister van Onderwijs) en Inge Verhaert (de provinciaal gedeputeerde voor onderwijs) te ontmoeten. Met hun aanwezigheid maakten ze duidelijk hoe belangrijk mobiliteit voor hen is om aan onze samenleving te kunnen deelnemen. De minister kreeg een rapport met praktische aanbevelingen overhandigd.

Mijn baby is doof

Fevlado (Federatie van Vlaamse DovenOrganisaties) heeft de documentaire 'Mijn baby is doof' uitgebracht. Via een reeks getuigenissen ontdek je de voordelen van het vroeg aanleren van de Vlaamse gebarentaal (VGT).

Je kunt deze documentaire vinden op www.mijnbabyisdoof.be. Verschillende ouders van dove kinderen en professionals vertellen hoe de Vlaamse gebarentaal hen geholpen heeft een betere communicatie met hun doof kind tot stand te brengen. "Het is een uiterst geschikte communicatiemethode om dove kinderen en hun ouders dicht bij elkaar te brengen", zegt Delphine leMaire (Fevlado). "In de toekomst willen we verder werk maken van de rechten van dove kinderen op hun eerste taal, maar ook van het belang hun ouders hierover zo vroeg mogelijk in te lichten. Dit wordt trouwens een belangrijk thema op de Werelddovendag, die op 28 september 2013 in Oostende zal plaatsvinden met als thema 'Het dove kind en VGT: ouders en Dovengemeenschap – samen in zee'."

INFO & CONTACT

www.mijnbabyisdoof.be - www.fevlado.be - Stropkaai 38, 9000 Gent
Telefoon: 09 224 46 76 - Teksttelefoon: 09 329 07 47 - info@fevlado.be

Geweld tegen kwetsbare vrouwen

Op 1 augustus startte een online-enquête rond geweld tegen vrouwen met een handicap. Een initiatief van Caroline Tack, studente orthopedagogie aan de UGent en gedreven om mensen met een beperking te doen geloven in hun eigen kracht en mogelijkheden.

"Ik was geraakt toen ik via Persephone vzw* in contact kwam met deze groep van kwetsbare vrouwen die vaak vergeten wordt. Hun volharding en de steun die ze aan elkaar boden, vond ik zo'n positief teken dat het mij geïnspireerd heeft om hun verhaal meer kenbaar te maken", zegt Caroline Tack. De enquête loopt tot november 2013. De vragen zijn bedoeld om een duidelijk beeld te krijgen van het soort geweld dat tegen vrouwen met een beperking wordt gebruikt. "Volgend jaar maken we de resultaten bekend. Daarmee willen we samen met Persephone politici overtuigen om meer middelen – zoals voor extra vluchthuizen – voor deze vrouwen vrij te maken."

INFO & CONTACT

www.persephonevzw.org - caroline.tack@ugent.be - 0477 89 16 92

*Persephone vzw is een organisatie die opkomt voor vrouwen met een handicap of een invaliderende chronische ziekte die het slachtoffer zijn van allerlei soorten geweld.

*GEWELD TEGEN VROUWEN.
Vrouwen met een beperking zijn extra kwetsbaar.

Hoera voor HandyCare

HandyCare – een project voor een opleidingscentrum voor personen met een beperking – wint de finale van Plan(k)gas.

*HANDYCARE. De presentatie van het project.

De wedstrijd Plan(k)gas wordt georganiseerd door de Vlaamse regering, het Agentschap Ondernemen, Unizo en Flanders DC, voor leerlingen van de 3de en 4de graad die het beste ondernemingsidee indienen. De inzet is om jongeren te stimuleren een eigen bedrijf te starten. Winnaars van dit jaar: de leerlingen van 6HA van de Handelsschool Visitatie in Mariakerke. Het winnende project? HandyCare, de samensmelting van de woorden 'handicap' en 'care'. 6HA wil een opleidingscentrum voor mensen met een beperking oprichten. "Wij zijn trots dat onze leerlingen beloond werden voor hun sociaalvoelend project. Hun overtuiging dat mensen met een verstandelijke of fysieke handicap recht hebben op een zelfstandig leven lag aan de basis van HandyCare", zegt Geert Carton, coach HandyCare en leerkracht van de Handelsschool Visitatie.

“Eerlijk? Ik had wel een beetje angst voor dat gesprek”

In de vorige editie van st*rk gaven twee inscalers hun visie op het zorgzwaarte-instrument (ZZI), dat de ambitie heeft om te meten hoeveel hulp een persoon met een beperking nodig heeft. Meer dan duizend gesprekken met personen met een beperking lagen aan de basis van de ontwikkeling van dit instrument. Een van hen is Ronnie Geens.

TEKST PETER VAN DYCK

Ronnie Geens (59) woont sinds een tweetal jaar zelfstandig in Boom. “En hij doet dat prima”, getuigt Marina, ambulant begeleider van Parachute, een project van vzw Pegode. Ronnie heeft autisme en kreeg ongeveer een halfjaar geleden een inschaler van het ZZI over de vloer. Zoals dat gebruikelijk is, werd Ronnie tijdens de inschaling bijgestaan door enkele informanten. Naast Marina waren dat zijn gezinshulp en zijn psycholoog.

BANG VOOR EEN ANDERE SCORE

Hoewel de inschaler het gesprek inleidde met wat uitleg over het ZZI, kan Ronnie nu, zes maanden later, niet meer precies zeggen wat het instrument juist inhoudt. “Ronnie is nochtans intelligent genoeg. Je kan met hem bijvoorbeeld makkelijk een boom over politiek opzetten”, vertelt Marina. “Ik had de indruk dat hij heel zenuwachtig was voor het inschalingsgesprek. En misschien was de toelichting van die mevrouw niet helemaal op maat?”

Ronnie bekent dat hij nerveus was. “Eerlijk? Ik had wel een beetje angst voor het gesprek. De hulp die ik nu krijg, is immers ook gebaseerd op een score. Ik dacht: wat als men bij die inschaling uitkomt op een andere score? Kom ik dan in een andere categorie van zorgbehoeften terecht? Ja, ik was bang dat de resultaten gebruikt zouden worden om iets te veranderen aan de steun die ik ontvang.”

De inschaler stelde Ronnie evenwel snel gerust. Het vraaggesprek gebeurde in het kader van een wetenschappelijk onderzoek, dat moet helpen om de inschaling zo realistisch mogelijk te maken. De punten die hij zou scoren, hadden daarom geen enkele consequentie voor de huidige ondersteuning, zo verzekerde ze.

“DIT LIJKT MIJ TOCH EEN GOEDE MANIER OM TE PEILEN NAAR DE ZORGBEHOEFTE VAN IEMAND.

(RONNIE IS BLIJ MET HET ZORGZWAARTE-INSTRUMENT)

VRAGEN ZONDER ANTWOORD

Over de vragen die hij voorgeschoteld kreeg, is Ronnie heel duidelijk. Het waren er een hoop. “Ik probeerde ze zo goed mogelijk te beantwoorden. Niet altijd eenvoudig: er zitten echt wel vragen tussen waar je goed moet over nadenken. We hebben het inschalingsgesprek uiteinde-

lijk in twee keer moeten doen. Omdat het te veel werd om alles in één moeite af te handelen, is de inschaler nog eens teruggekomen.”

Behoorlijk wat vragen handelden over de zelfstandigheid van de gebruiker. Kan hij zelf de vaat doen, koken, zijn schoenen aantrekken? Gaat hij soms in zijn eentje wandelen?

“De moeilijkheid lag in de nuancering. Ronnie moest aangeven of hij voor sommige dingen een beetje of veel hulp nodig had”, legt Marina uit.

Wat Ronnie heel lastig vond, was dat er ook enkele intieme vragen passeerden. “Daar werd ik toch wel wat boos om. Waarom moeten ze vragen stellen over intieme relaties? Dat zijn persoonlijke zaken. Ik heb uiteindelijk zelf mogen aangeven waar ik wel en waar ik niet op wou antwoorden.”

De inschaalster stelde ook enkele algemenere vragen om Ronnie en zijn huidige situatie beter te begrijpen. Daarom vroeg ze naar enkele zaken uit zijn verleden. Dit vond Ronnie wel confronterend.

“Ik denk dat er zeker vijftien vragen bij waren die niet ter zake waren, omdat ze geen betrekking hadden op de zorgbehoeften”, besluit hij, terugblikkend op enkele moeilijkere momenten van het inschalingsgesprek.

WAT MET DE VRIJE TIJD?

Heeft Ronnie het gevoel dat hij zijn zorgbehoeften voldoende heeft kunnen

GETUIGE. Ronnie wilde wel getuigen over zijn inschalingsgesprek, maar had liever dat zijn foto niet bij het verhaal werd geplaatst.

duiden? Grotendeels wel, vindt hij. Zijn grootste probleem is de eenzaamheid. Ronnie heeft veel behoefte aan menselijk contact. Als Marina de deur uit is, weet hij soms niet goed hoe de tijd te doden. “Ik lees wel graag, maar ik wil niet constant met mijn neus in de boeken zitten. Af en toe ga ik fietsen. Soms lukt het om mezelf bezig te houden, maar soms ook niet.” Marina zegt dat er tijdens het inschalingsgesprek wel naar zijn vrijetijdsbesteding gepeild werd, maar dat die vragen misschien niet zo diep gingen. “Wat uiteindelijk niet zo erg is, omdat Ronnie en ik die denkoefening eerder al samen had-

den gedaan”, vertelt ze. “Wij hebben zelf uitgezocht hoe Ronnie zijn tijd zinvol kan besteden en of hij misschien een buddy nodig heeft.”

LIEVER BIJ MIJ THUIS

De kritische bemerkingen die hij bij bepaalde vragen heeft niet te na gesproken, is Ronnie toch wel blij met het ZZI. “Het lijkt mij een goede manier om te peilen naar iemand zijn zorgbehoeften. Dat mijn psycholoog en Marina erbij mochten zijn, is ook positief. Zij zijn mijn vertrouwenspersonen. Zij kunnen helpen om het ziektebeeld en de zorg-

behoeften nauwkeurig te schetsen. Het maakt ook een groot verschil of zo’n gesprek plaatsvindt in een kantoor of bij je thuis. In je eigen omgeving voel je je veiliger.”

Wel vindt Ronnie het spijtig dat hij na zes maanden nog geen feedback heeft gekregen. Hij is heel benieuwd naar de uitkomst. “Ik hoop spoedig iets van de resultaten te vernemen”, lacht hij, toch ietwat ongeduldig. ✨

Noot van de redactie: Ronnie heeft ondertussen zijn waarden gekregen en is gerustgesteld.

Muziek voor andere zintuigen

In Nederland is de 'dovendisco' al geruime tijd een begrip, maar bij ons bestonden er nog geen fuiven die ook toegankelijk zijn voor mensen met een auditieve beperking. Tien laatstejaarsstudenten van de KHLeuven besloten daarom als eindwerk zelf een evenement in elkaar te steken.

TEKST BARBARA VANDENBUSSCHE
FOTO'S JAN LOCUS

*FUIFNUMMERS. V.l.n.r. Kathleen (een vriendin van Ben), Ben en Mieke.

Voor onze studie sociale readaptatiewetenschappen gingen we op zoek naar een duurzaam en vernieuwend project met een maatschappelijke meerwaarde", legt studente Lotte Bogaerts uit.

De opleiding richt zich op iedereen die kinderen, jongeren en hun omgeving op een professionele manier wil ondersteunen. "Om echt vernieuwend te zijn, keken we naar wat er al bestond van initiatieven voor mensen met een beperking. Er bleek in 2006 wel eens een fuif voor doven georganiseerd te zijn in Gent, maar daarna bleef het stil. In Nederland bestond er al een 'dovendisco', met Sencity als bekendste festival, dus besloten we zelf een kindernamiddag en fuif op te zetten."

NO SOUND FESTIVAL

Het No Sound Festival, dat op 13 april van dit jaar plaatsvond in Leuven, stond open voor dove, slechthorende en horende bezoekers. Op de gezinsdag konden mensen deelnemen aan workshops, koken, sporten, knutselen en een circus in beweging. De Un:Mute fuif sloot de avond af. "Om iedereen ten volle mee te laten genieten van de fuif, probeerden we de zintuigen extra te prikkelen op andere manieren. Uiteraard hadden we een ringleiding voorzien, die de klanken versterkt en achtergrondruis reduceert voor mensen met een hoorapparaat, maar vooral de trilvloer sprong in het oog. Het was een enorm werk om die te vinden, want in ons land worden die nog niet vaak gebruikt."

“ IK HOOR DE LAGERE TONEN NOG WEL. DIE HOOR JE GOED IN METAL, DUS HOE HARDER HOE BETER.

We hadden ook geursensaties voorzien. Die zijn erg duur, maar op een vakbeurs gaven ze ons een alternatief om dit zelf te doen door middel van een ventilator in de zaal. Ook de specifieke geuren bleken heel wat te kosten, maar op basis van de meest gebruikte geuren hebben we parfums gezocht die hierbij aansloten."

BEKENDE DJ'S

Er kwam meer bij kijken dan voorzien. De trilvloer moest uit Nederland komen, en bleek een grote kost. Om ook de ringleiding te voorzien en de doelgroep te bereiken, hadden de studenten sponsors en partners nodig. Die bleken niet altijd makkelijk te vinden in de wereld van de doelgroep zelf. "We merkten dat de reacties in het algemeen redelijk afstandelijk bleven, wellicht omdat we zelf niet doof zijn en dus ook niet helemaal weten hoe het is. We hadden er zelf weinig affiniteit mee, omdat we ook niet zoveel dove mensen kennen. Anderen waren wel enthousiast, omdat we een van de eersten in België zijn die dit doen. Om uit de kosten te komen, be-

*OP DE DANSVLOER. Luisteren naar de trillingen.

sloten we te werken met bekende dj's en ook een horend publiek aan te trekken."

RUIMTE VOOR GEBARENTAAL

De opkomst viel lager uit dan verwacht, maar er was toch een publiek van mensen met een auditieve beperking. Mieke Vanhabost was een van de eerste bezoekers.

"Ik las over Un:Mute op de Facebookpagina van Doven & Co en het leek me wel interessant om hier te komen", zegt ze. "Ik ga niet veel uit, maar hier is de fuif aangepast aan doven. Het maakt niet uit welke muziek ze spelen, omdat ik vooral die trillingen voel. Een ballon vasthouden helpt daar trouwens mee, omdat je de trillingen zo nog beter voelt. Bovendien kan je hier veel andere dove mensen tegenkomen, en dat is altijd wel leuk. Ik hoop alleen dat er niet te veel volk opdaagt. Het is fijn als je wat ruimte hebt, al is het maar om gebarentaal te gebruiken."

DE LAGE TONEN IN METAL

Ben Goormans is niet zo'n fan van de muziek, maar wilde het toch eens pro-

beren. "Eigenlijk hoor ik liever metal, maar in dat genre vind je nog niet zulke initiatieven. Dus wilde ik het eens proberen. Ik ben slechthorend, maar hoor de lagere tonen nog wel. Die hoor je goed in metal, dus hoe harder hoe beter. Ik vind het wel wat jammer dat er geen doven of slechthorenden achter de bar stonden. Het is moeilijk om drinken te bestellen, en er was ook geen lijst met foto's waar je dingen op kon aanduiden."

ALLES KAN BETER

Lotte Bogaerts beaamt dat er nog wel dingen beter kunnen. "Het is moeilijk en duur om tolken gebarentaal te vinden, en we hadden hen vooral ingezet op de kindernamiddag. Nu werkten er vrijwilligers, maar eigenlijk hadden we hier ook een tolk moeten voorzien. Dat zijn dingen waar we op moeten letten voor een volgende editie. Het was moeilijk om mensen te betrekken bij de organisatie en onze ideeën af te toetsen, wat nodig is om met dergelijke zaken rekening te houden. Maar we hopen dat we wat bekender zullen worden, zodat meer

mensen zin hebben om in te stappen en mee te doen."

MEER RECLAME MAKEN

Uiteindelijk bleek het publiek wel positief. Lotte: "Serge Vlerick van het dovenpoppentheater heeft al gezegd zich in de toekomst mee te willen scharen achter het project. En via Facebook kregen we heel wat fijne reacties. Ook voor ons was het heel plezierig en leerrijk, en we hebben een goed beeld van wat nog beter kan. Zo zouden we nog iets meer willen inspelen op de andere zintuigen, meer op smaak werken bijvoorbeeld, en meer videobeelden tonen. En we moeten ook meer werk maken van reclame om mensen uit de dovenwereld aan te spreken. Uiteraard hopen we dat dit project wordt voortgezet. Het zou tof zijn mocht iemand van de dovengemeenschap dit een tof concept vinden en het willen overnemen. In Nederland is men er heel positief over, dus moet er hier ook nog wel wat mogelijk zijn. We moeten vooral nog groeien en bekendheid krijgen." ✨

“Iedereen is vip bij AA Gent”

Wie van Brussel naar Oostende rijdt, kan er niet naast kijken: de nieuwe voetbaltempel van AA Gent rijst als een feniks boven alles uit langs de E40. De Ghelamco-arena is voortaan de thuishaven van de Buffalo's en opvallend: bij de bouw had het bestuur ook bijzonder veel oog voor supporters met een beperking.

TEKST ANN BRAECKMAN
FOTO THOMAS DE BOEVER

Wie een nieuw voetbalstadion bouwt, moet rekening houden met de regelgeving en verplicht zijn stadion toegankelijk maken voor personen met een beperking. Maar AA Gent ging nog een stapje verder en wil op dat vlak een voortrekkersrol spelen. “Ik ga eerlijk zijn”, geeft Dirk Piens, verantwoordelijke voor de infrastructuur bij AA Gent, toe. “In het oude Ottenstadion kregen de rolstoelgebruikers maar een zelig onderdak. Daar wilden we met het nieuwe stadion verandering in brengen. 't Is eenvoudig: wij willen elke supporter als vip behandelen, ook de personen met een beperking.”

ROLSTOELGEBRUIKERS EN BLINDEN

Meest opvallend zijn de maatregelen voor rolstoelgebruikers. In totaal zijn er nu in het stadion 56 plaatsen voorzien voor rolstoelgebruikers. “In eerste instantie gingen we uit van 32 plaatsen in de vier hoeken van het stadion waar ze tussen het andere publiek zitten”, aldus Piens, “Maar dat vonden we niet voldoende, dus creëerden we 24 plaatsen bij, op de derde verdieping. En dan hebben we nog een derde plan. Als we merken dat er vraag naar is, kunnen we 160 gewone zitjes ombouwen tot 13 plaatsen voor personen met een beperking. Op termijn kan dat aantal trouwens nog de hoogte in, als de UEFA daarom vraagt.”

Daarnaast is er ook een blindentribune. Dat project werd al opgestart in het voorjaar van 2013 en wordt in het nieuwe stadion voortgezet. Speciaal opgeleide

“ER IS ZELFS GEDACHT AAN HET WELZIJN VAN DE BLINDENGELEIDEHOND.”

*BEN, FAN VAN AA GENT. Meer plaats en meer service.

mensen geven daarbij commentaar bij de match. “En zelfs aan de blindengeleidehond is er gedacht: die kan terecht in een rustlokaal om even te verpozen”, besluit Piens.

MEER ABONNEMENTEN

Dat er zoveel rekening werd gehouden met voetballiefhebbers met een beperking, voelt AA Gent nu al in z'n abonnementenverkoop. “Niet dat het om spectaculaire cijfers gaat”, verklaart Piens, “maar er zijn al 19 zitjes bezet, terwijl dat in het oude stadion slechts om 5 of 6 plaatsen ging. Je voelt dat het leeft, dat iedereen benieuwd is naar onze voorzieningen.”

Om er maar even enkele op te noemen: “Er zijn 70 parkeerplaatsen voor mensen met een blauwe parkeerkaart voor personen met een handicap vlak bij het stadion, er is een verlaagde ticketbalie en er zijn verlaagde toegen”, somt Piens op. “Bovendien zullen mensen van vzw Intro elke match instaan voor de begeleiding van de rolstoelgebruikers naar hun zitplaats.”

VRIJWILLIGERS GEVRAAGD

AA Gent is trouwens nog op zoek naar vrijwilligers. Mensen die tijdens een match personen met een beperking willen begeleiden, mogen zich melden via community@aagent.be *

SERVICE

Steunpunt Vakantieparticipatie

Omdat iedereen vakantie verdient, is er Steunpunt Vakantieparticipatie.

Steunpunt Vakantieparticipatie, een afdeling van Toerisme Vlaanderen, wil iedereen de kans geven om op vakantie of op daguitstap te gaan in Vlaanderen en Brussel, ook mensen die het financieel wat moeilijker hebben. De organisatie werkt samen met meer dan 450 toeristische partners om een sociaal tarief te hanteren. Ook mensen met een beperking die tot deze categorie behoren, kunnen deze kortingen genieten. Het aanbod bestaat uit daguitstappen, vakantieverblijven, groepsverblijven en georganiseerde vakanties. Onder de partners zitten ook verschillende zorgverblijven. De toegankelijkheid voor mensen met een beperkte mobiliteit wordt aangeduid met het label A of A+, toegekend door Toerisme Vlaanderen.

Reserveren kan via een sociale organisatie die lid is van Steunpunt Vakantieparticipatie, een Rap op Stapkantoor of rechtstreeks bij Steunpunt Vakantieparticipatie. Het aanvraagformulier kan gedownload worden via de website.

www.vakantieparticipatie.be -
vakantieparticipatie@toerismevlaanderen.be - 02 504 03 91

Een date met Dottie

Mensen samenbrengen, dat is de missie van Sophie Lohier.

Sophie Lohier richtte de vriendschapssite Dottie drie jaar geleden op. “Mijn broer heeft zelf een verstandelijke beperking en ik merkte dat hij nood aan sociale contacten had.”

De site wil een sociaal netwerk zijn waar lotgenoten elkaar kunnen leren kennen, over hun ervaringen kunnen praten en vriendschappen kunnen uitbouwen. “Komen daar relaties uit voort, zoveel te beter”, voegt Sophie toe. “Er zijn al een aantal koppels gevormd sinds de oprichting van de site.” Leden kunnen elkaar ontmoeten door samen op date te gaan of door deel te nemen aan een van de vele activiteiten die Dottie organiseert.

Aanmelden is heel eenvoudig en duurt slechts enkele minuten. Wie graag een opleiding volgt om te leren werken met de website, kan terecht bij de vzw VMG (Vormingswerk voor en met mensen met een verstandelijke beperking). Door het grote succes – Dottie heeft nu al meer dan 1500 leden – is de site uitgebreid met een gratis zoekertjessite.

www.dottieworld.com - www.vzwvmg.be

Paardenkracht

‘Oefenboek hippotherapie’: paardrijden voor kinderen met een beperking.

‘Oefenboek hippotherapie’ is een praktisch handboek voor therapeuten die met paarden werken. Het boek reikt een aantal basisoefeningen aan waarmee de hippotherapeut doelgericht en opbouwend aan de slag kan gaan. De oefeningen kunnen gemakkelijk aangepast worden aan de behoeften van de doelgroep. Het gebruiksvriendelijke boek geeft een overzicht van de mogelijke doelstellingen per oefening, samen met een korte theoretische onderbouwing. Hierdoor kan het ook gebruikt worden door begeleiders en/of ouders van kinderen met een beperking.

‘Oefenboek hippotherapie, paardrijden voor kinderen met een beperking’, Bloemendal Uitgevers, € 14,95, verkrijgbaar in de boekhandel.

Het VAPH zorgt voor personen met een handicap!

Bij het VAPH kunt u terecht indien u een tussenkomst voor de aankoop van een hulpmiddel wenst. Er zijn veel diverse hulpmiddelen waarvoor u bij het VAPH kunt aankloppen. Ook bij de aanpassing van uw woning of wagen helpt het VAPH u verder. U bent ook welkom bij het VAPH als u een persoonlijke-assistentiebudget wenst. Het VAPH financiert tal van voorzieningen voor personen met een handicap. Voor opvang en begeleiding, zowel bij u thuis als in een tehuis.

Kortom... het VAPH staat voor u klaar!
www.vaph.be

VRAAGJE VOOR HET VAPH?

www.vaph.be
☎ 02 225 85 97

Provinciale Afdelingen
(voor vragen over uw persoonlijk dossier)

Prov. Afd. Antwerpen
Potvlietlaan 5
2600 Berchem
☎ 03 270 34 40
☎ 03 270 34 41
antwerpen@vaph.be

Prov. Afd. Vlaams-Brabant
Vlaams Administratief Centrum
Diestsepoort 6/57
3000 Leuven
☎ 016 31 12 11
☎ 016 31 12 29
leuven@vaph.be

Prov. Afd. Limburg
Ilgatlaan 7
3500 Hasselt
☎ 011 27 43 54
☎ 011 28 51 09
hasselt@vaph.be

Prov. Afd. Oost-Vlaanderen
Kortrijksesteenweg 788,
9000 Gent
☎ 09 269 23 11
☎ 09 269 23 39
gent@vaph.be

Prov. Afd. West-Vlaanderen
Jacob van Maerlantgebouw
Koning Albert I-laan 1/2 bus 55,
8200 Brugge
☎ 050 40 67 11
☎ 050 39 36 80
brugge@vaph.be

Antennepunt Brussel
Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH)
Sterrenkundelaan 30 - lokaal 004
1210 Brussel
☎ 02 225 84 62
☎ 02 225 84 05
brussel@vaph.be
Open op maandag en woensdag van 9.15 tot 12.15 uur en van 14 tot 16 uur (in juli en augustus enkel op woensdag)